

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 24 § lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner ändras. Enligt förslaget betalas ingen s.k. överföringsavgift för 2000. Avsikten med överföringsavgiften har varit att på grund av finansieringsreformen av arbetslöshetsförmånerna, som trädde i kraft 1999, under en period av två år jämna ut statens och arbetslöshetsförsäkringsfondens finansieringsansvar så att fi-

nansieringsreformen i övergångsskedet är kostnadsneutral för båda parterna.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 2001 och avses bli behandlad i samband med den.

Avsikten är att lagen skall träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Lagstiftningen om finansiering av arbetslöshetsförmåner reviderades i början av 1999 genom lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998). I nämnda lag och övrig lagstiftning som hänför sig till den definieras finansieringsansvaret så att staten svarar för den del av finansieringen av arbetslöshetsförmåner som betraktas som grundskydd och arbetslöshetsförsäkringsfonden, som grundades i samband med reformen, svarar för finansieringen av de enligt förtjänsten avvägda andelar som betraktas som tilläggsförsäkring med de obligatoriska lönebaserade arbetslöshetsförsäkringspremier som betalas till fonden och med avkastningen av placeringsverksamhet och vid behov genom upplåning.

Reformen baserade sig på det s.k. buffertavtalet som arbetsmarknadens centralorganisationer ingick den 18 november 1997. I avtalet kom man överens om åtgärder som kan vidtas för att påverka de eventuella ekonomiska anpassningsbehov som Finlands delta-

gande i den europeiska ekonomiska och monetära unionen för med sig. I detta avtal konstaterades bl.a. att staten och arbetsmarknadens centralorganisationer sinsemellan årligen förhandlar om kompenseringen av kostnadsöverföringar som föranleds av de förändringar som kommer att göras i finansieringsstrukturen från början av 1999, tills man har kommit fram till en permanent lösning mellan staten och Centralkassan för arbetslöshetskassorna. Förhandlingsförfarandet ansågs nödvändigt, eftersom det rådde osäkerhet även om de eventuellt avsevärda kostnadseffekter som de planerade förändringarna skulle medföra, och genom förfarandet ville man förhindra att finansieringsreformen skulle orsaka stora extra belastningar för någgondera parten.

Vid beredningen av den lagstiftning som buffertavtalet förutsätter ersattes förhandlingsförfarandet för övergångsperiodens del, dvs. åren 1999 och 2000, med en bestämmelse om överföringsavgift i 24 § i nämnda lag. Avsikten med avgiften är att automatiskt jämna ut det finansieringsansvar som tillkommer staten och arbetslöshetsförsäkrings-

fonden, vilken som nämnts grundades i stället för Centralkassan för arbetslöshetskassorna, så att den förverkligade finansieringsreformen blir kostnadsneutral.

I motiveringen till regeringens proposition om reformen av lagstiftningen (RP 64/1998) konstateras (s.10) att målet enligt den av statsrådet godkända verksamhetsplan för systerstatens politik i Finland är att med offentliga medel finansiera i första hand miniskyddet och med avgifter som uppbärs av arbetsgivarna och de försäkrade finansiera det inkomstrelaterade skyddet. Enligt motiveringen (s.11) är meningen att om iakttagandet av denna princip och om eventuella ändringar som man behöver göra i finansieringen skall förhandlas i trepartssammansättning så att eventuella ändringar kan träda i kraft vid ingången av 2001. I regeringens proposition konstateras (s.11) dessutom att regeringen utgår från att staten inte heller åsamkas tilläggsgifter till följd av de beslut som fattas efter 2000.

Social- och hälsovårdsministeriet har under våren i år förhandlat med arbetsmarknadens centralorganisationer om förändringar som eventuellt behövs i finansieringsstrukturen. Man har inte nått enighet om dessa under förhandlingarna. Däremot har man under förhandlingarna konstaterat att finansieringsreformen hittills tekniskt sett har förverkligats så gott som kostnadsneutralt för kostnadsöverföringarnas del. I överföringsavgift för 1999 betalar staten 35 milj. mk till arbetslöshetsförsäkringsfonden, vilket utgör endast knappt 0,4 % av de totala kostnaderna för förtjänstskyddet, vilka är 9,7 mrd. mk. Enligt de uppskattningar som gäller överföringsavgiften för 2000 betalar staten ca 65 milj. mk till arbetslöshetsförsäkringsfonden. Den slutliga summan blir klar först våren 2001 och kan på grund av förändringar i arbetslöshetsstrukturen och bl.a. intäkterna av arbetslöshetsförsäkringspremierna avvika avsevärt

neråt från den nuvarande uppskattningen. Betalningsmottagaren är heller inte nödvändigtvis arbetslöshetsförsäkringsfonden, utan den kan vara även staten.

Med hänvisning till vad som anförts ovan föreslås att 24 § lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner ändras så att ingen överföringsavgift betalas för 2000. Finansieringsreformen har förverkligats enligt målen i lagstiftningen och så gott som kostnadsneutralt i jämförelse med finansieringssituationen 1998, så som det förutsätts i buffertavtalet. Det finns alltså inget behov av att betala överföringsavgift enligt bestämmelsens ursprungliga ändamål.

2. Propositionens verkningar

När budgetpropositionen för 2001 förbättrats på våren 2000 har det uppskattats att staten betalar ca 170 milj. mk överföringsavgift. Som det har konstaterats ovan hänför sig många osäkerhetsfaktorer till uppskattningen av överföringsavgiftens belopp. Enligt de senaste uppskattningarna uppgår överföringsavgiften till 65 milj. mk.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet och ansluter sig till budgetpropositionen för 2001. I samband med beredningen har arbetslöshetsförsäkringsfonden och företrädare för arbetsmarknadens centralorganisationer hörts.

4. Ikraftträdande

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 24 § lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 24 juli 1998 om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) 24 § 1
och 2 mom. som följer:

24 §

Överföringsavgift

För balansering av statsandelen betalar arbetslöshetsförsäkringsfonden till staten en överföringsavgift, med vilken ersätts de uppskattade tilläggskostnader som åsamkas staten av införandet av finansieringsandelarna enligt 2 kap. och ändringen av grunderna för fördelningen av intäkten av löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. Överföringsavgiftens belopp fastställs av statsrådet på framställning av vederbörande ministerium, som skall inhämta utlåtande av arbetslöshetsförsäkringsfonden. När överföringsavgiftens belopp fastställs beaktas den minskande ef-

fekten på statens utgifter av de i 4 § 2 mom. och 5 § 1 mom. bestämda finansieringsandelarna samt den intäkt av arbetslöshetsförsäkringspremierna som enligt 23 § skall redovisas till grundskyddet. Om statens utgifter beräknade på de ovan angivna grunderna beräknas minska under budgetåret, fastställer statsrådet på motsvarande sätt det överföringsavgiftsbelopp som staten skall betala till arbetslöshetsförsäkringskassorna. Förskott kan betalas på överföringsavgiften.

Överföringsavgiften betalas för ett års tid.

Denna lag träder i kraft den 2000.

Helsingfors den 6 oktober 2000

Republikens President

TARJA HALONEN

Social- och hälsovårdsminister *Maija Perho*

Lag**om ändring av 24 § lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 24 juli 1998 om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) 24 § 1 och 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

24 §

Överföringsavgift

För balansering av statsandelen betalar arbetslöshetsförsäkringsfonden *årligen* till staten en överföringsavgift, med vilken ersätts de uppskattade tilläggskostnader som åsamkas staten av införandet av finansieringsandelarna enligt 2 kap. och ändringen av grunderna för fördelningen av intäkten av löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. Överföringsavgiftens belopp fastställs av statsrådet på framställning av vederbörande ministerium, som skall inhämta utlåtande av arbetslöshetsförsäkringsfonden. När överföringsavgiftens belopp fastställs beaktas den minskande effekten på statens utgifter av de i 4 § 2 mom. och 5 § 1 mom. bestämda finansieringsandelarna samt den intäkt av arbetslöshetsförsäkringspremierna som enligt 23 § skall redovisas till grundskyddet. Om statens utgifter beräknade på de ovan angivna grunderna beräknas minska under budgetåret, fastställer statsrådet på motsvarande sätt det överföringsavgiftsbelopp som staten skall betala till arbetslöshetsförsäkringskassorna. Förskott kan betalas på överföringsavgiften.

Överföringsavgiften betalas för två års tid.

Förslagen lydelse

24 §

Överföringsavgift

För balansering av statsandelen betalar arbetslöshetsförsäkringsfonden till staten en överföringsavgift, med vilken ersätts de uppskattade tilläggskostnader som åsamkas staten av införandet av finansieringsandelarna enligt 2 kap. och ändringen av grunderna för fördelningen av intäkten av löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. Överföringsavgiftens belopp fastställs av statsrådet på framställning av vederbörande ministerium, som skall inhämta utlåtande av arbetslöshetsförsäkringsfonden. När överföringsavgiftens belopp fastställs beaktas den minskande effekten på statens utgifter av de i 4 § 2 mom. och 5 § 1 mom. bestämda finansieringsandelarna samt den intäkt av arbetslöshetsförsäkringspremierna som enligt 23 § skall redovisas till grundskyddet. Om statens utgifter beräknade på de ovan angivna grunderna beräknas minska under budgetåret, fastställer statsrådet på motsvarande sätt det överföringsavgiftsbelopp som staten skall betala till arbetslöshetsförsäkringskassorna. Förskott kan betalas på överföringsavgiften.

Överföringsavgiften betalas för *ett* års tid.

Denna lag träder i kraft den 2000.